

Een uitstapje naar de zorg in coronatijd

Het koeren

Een houtduif op een tak naast mijn raam koert drie keer. Misschien is het het noodlot of anders tenminste een welkome afleiding van het nalopen van een referentielijst, maar hoe het ook zij, ik vraag me af: waarom drie keer, duifje?

Misschien is de eerste koer verdriet. Misschien observeer je de mensenwereld en koester je voorhistorische herinneringen aan hoe die wereld ooit was. Misschien koer je vol verdriet de oerwoudgeesten na die nu rondspoken in het stadspark waar jij op wormen en pitjes jaagt. Misschien, op de momenten dat je de wind door je vleugels voelt vieren, droogt die wind de tranen die opwellen bij herinneringen aan een grotere hemel en een groenere wereld. Of misschien weet je helemaal niet wat het is om verdrietig te zijn - maar ik denk van wel, want je roept het zo kundig de wereld in.

Misschien is de tweede koer woede. Misschien kijk je neer vanaf je hoge gestoelte en zie je hoe aangeklede apen hun onverklaarbare levens leiden: autorijdend, fluitend, pratend en hondenuitlatend en je bruist van woede om de brutaliteit - dat je je koninkrijk bent ontzegd, je oorlogen, gevochten met arend en vos, je vredes, gesloten met merel en eekhoorn. Misschien schaadt het je trots om te moeten bestaan in de context van vleugellose drukmakers die zo onzuiver sijpelen en al helemaal niet koeren. Of misschien weet je niet wat het is om kwaad te zijn - maar dat kan ik niet geloven, want je roept het de wereld in.

Misschien is de laatste koer vergiffenis. Misschien zie je de verscheurde wereld, misschien denk en voel je terug en je koert en koert en koert want er is zo weinig dat je

kunt doen aan alles wat was en wat gaat worden, klein duifje. Misschien weet je wiens schuld het is, maar als je de boosdoeners in de ogen kijkt, wordt je blik wat minder streng omdat je knutselende, probeerende apen ziet die zichzelf met zo'n dwaze zekerheid verheffen boven een klein duifje wier voorouders zeggenschap hadden over een eindeloos groter erfgoed dan welke mensenkoning dan ook.

Misschien vergeef je ze voor het park dat geen bos is, want hoe briljant en innovatief ze ook zijn, ze hebben zelf ook geen bos, zelfs geen boom en zeker geen zitplaats zo hoog als de jouwe.

Ik weet niet of je kunt vergeven, klein duifje. Maar ik hoor je roepen en ik vraag het me af. Misschien is je vergiffenis iets waar ik zo gretig naar op zoek ben dat ik het hoor, zelfs als je over niets en niemand zingt. Misschien is dat het enige waar we op kunnen bouwen in een wereld waar we ons allemaal net zo hulpeloos voelen als jij, klein duifje - om vergeven te worden door de machtige heersers van de tijdloze natuur.

Ik hoor je derde koer wegsterven in de middagzon - ik wacht op de volgende ronde.

Jong geleerd

Robbert Folmer is een bioloog met een voorliefde voor levende en fossiele planten. Hij bestudeert nu zeelelies, alhoewel dat geen planten zijn, maar dieren. Maar dat weet niemand. Robbert verdeelt zijn tijd tussen Naturalis en de Hortus botanicus; daarnaast houdt hij van sciencefiction, soep en cassettebandjes.

Van ontwikkelingswerker tot schoonheidsspecialiste en van docent verpleegkunde tot zorgadviseur op kantoor: toen de nood in de achter ons liggende coronatijd hoog was, maakten ze een tijdelijke uitstap naar de zorg.

'Het leek hier soms de business class wel'

Een team van zo'n twintig mannen en vrouwen zorgde er van 29 april tot en met 23 juni voor dat thuiswonende ouderen tijdelijk onderdak konden krijgen in het leegstaande verpleeghuis Topaz Groenhoven in Leiden. Vier van hen zijn hier deze woensdagmiddag weer even in Groenhoven om terug te blikken op deze voor hen zo bijzondere periode.

Weemoed klinkt door in de stemmen van de Leidensaren Lisanne Lely (28), Vijay Chamman (29), Martine Heruer (42) en Denise Valentijn (43) als ze voor het eerst na vier weken weer door de gangen van Groenhoven lopen. „Oh, wat is het leeg”, verwondert Lisanne zich.

Missen

Ze krijgt bijval van de andere drie. Het is duidelijk dat ze iets missen, namelijk de zestien tijdelijke bewoners over wie ze zich korte of langere tijd hebben ontfermd. Die waren voor korte of langere tijd naar Groenhoven gekomen omdat het thuis even niet meer ging, „We omdat de dagopvang als gevolg van de coronacrisis was gesloten.

Lisanne werkte al ruim een jaar als coördinator voor de organisatie Doingood in Kenia toen ze eind maart als gevolg van de coronapan-

demie het vliegtuig terug naar Nederland nam. Ze had geen huis en ging dus naar haar ouders in Leiden. „Ik dacht: 'dit gaat nog wel even duren'. Ik ben verpleegkundige en meldde mij dus voor werk aan bij allerlei organisaties. Op een donderdag werd ik gebeld door Topaz dat ik de dinsdag daarop kon beginnen in Groenhoven.”

Extra handen

Daar kwam ze ook Vijay, Martine, Denise en andere collega's tegen. Vijay en Denise hadden zich opgegeven voor een baan bij 'Extra handen voor de zorg', een samenwerkingsverband van organisaties die in de coronatijd vraag en aanbod bij elkaar brengt. Vijay werkte vooral avonden, nachten en week-einden in Groenhoven, naast zijn baan als docent verpleegkunde op de Hogeschool van Amsterdam. „Ik ben van oorsprong HBO-verpleegkundige, had de mogelijkheid en de achtergrond om bij te springen. Voor mij voelde dat dan ook wel als een morele verplichting om mijn steentje bij te dragen. Bovendien is het goed om weer even met beide voeten in de praktijk te staan.”

Hecht

Het was een bijzondere tijd daar in Groenhoven, blijkt wel uit de gesprekken deze middag. „We kenden elkaar niet”, vertelt Martine die teamleider werd. „We waren niet op elkaar ingespeeld, maar vormden een hecht team. Iedereen had een instelling van 'we gaan het doen en maken er wat van'.”

Voor Denise viel haar werk als

Denise Valentijn, Martine Heruer, Lisanne Lely en Vijay Chamman: „We kenden elkaar niet, waren niet op elkaar ingespeeld, maar hadden allemaal een instelling van 'we gaan het doen en maken er wat van'.”

FOTO TACO VAN DER ER

Tientallen medewerkers met **allerlei achtergronden** zorgden voor ouderen die even niet meer thuis konden wonen

schoonheidsspecialiste en medisch pedicure in maart volledig stil. „Ik voelde me zo nutteloos, dat ik mij opgaf bij 'Extra handen'. Toen kon ik als gastvrouw aan de slag.” Ze was er goed en wel twee weken toen ze haar oude werk ook weer mocht oppakken. Premier Mark Rutte had het tijdens een persconferentie op televisie nog niet gezegd of de telefoon stond al rood-gloeiend van klanten die een afspraak wilden maken. „Het is sindsdien nog drukker dan voorheen”, zegt ze blij verrast.

Intussen had ze het wel zo goed naar haar zin in Groenhoven, dat ze er niet weg wilde. „Ik heb de diensten gedraaid die ik kon draaien en ben tot het eind gebleven. Ja, dat was best pittig, maar ook heel mooi.”

Laatste logés

Op 23 juni vertrokken de laatste logés uit Groenhoven en sloot teamleider Martine 'met trots de deur van het zorgcentrum'. Van de zestien bewoners zijn er tien naar een vaste plek in een verpleeghuis

Normaal gesproken werkt Martine als projectleider op het gebied van dementie, op kantoor bij Topaz. In de weken vóór Groenhoven werkte ze noodgedwongen thuis. „Dan zit ik de hele dag achter mijn computer, zonder koffieapparaat waar je even een praatje met andere collega's kan maken.”

Zo bracht ieder teamlid zijn of haar eigen ervaring mee. Een van de oud-collega's in Groenhoven is ook schipper op het historische zeilschip De Korevaer die bij de Meelfabriek ligt. „Zij zou eigenlijk vanmiddag ook komen”, vertelt Martine. „Maar ze kon vandaag uitvaren en die kans wilde ze niet laten lopen.”

Een andere oud-collega is stewardess in het dagelijkse leven. „Als zij de tafel dekte, maakte ze mooie rolletjes van de vleeswaren. Het leek hier soms de business class wel.”

Laatste logés

Op 23 juni vertrokken de laatste logés uit Groenhoven en sloot teamleider Martine 'met trots de deur van het zorgcentrum'. Van de zestien bewoners zijn er tien naar een vaste plek in een verpleeghuis

Achtergrond Extra handen voor de Zorg

Net als Vijay Chamman en Denise Valentijn uit Leiden meldden zich nog zo'n 1000 andere inwoners van de Leidse en Goudse regio zich aan bij 'Extra handen voor de Zorg'. Dit is een landelijk samenwerkingsverband van brancheorganisaties, vakbonden, regionale werkgeversorganisaties, beroepsverenigingen, private initiatieven en het ministerie van volksgezondheid. Het brengt vraag en aanbod tijdens de coronacrisis bij elkaar. CarezCare koppelde ruim driehonderd aanmeldingen aan een zorgaanbieder in de Leidse en Goudse regio. Via 'Extra handen' zijn er zo'n honderd regiogenoten daadwerkelijk aan de slag gegaan. Inmiddels is de vraag weggevallen omdat er minder corona is. Toch kan aanmelden nog steeds, want de omstandigheden kunnen zo weer wijzigen. Meer info: extrahandenvoordezorg.nl

verhuisd. De anderen gingen weer terug naar huis. De coronabesmettingen in het land waren afgenomen, en dus was de dagopvang overal weer opengegaan. Dat gaf weer lucht voor hun mantelzorgers.

De leden van het team Groenhoven pakten hun oude werk weer op, op Lisanne na. Zij heeft nu een vaste baan als verpleegkundige in het Leidse verpleeghuis Topaz

Overrhyn. „In plaats van zestien, heb ik nu 166 bewoners”, vertelt ze blij. „Onder wie iemand die ik hier in Groenhoven al heb leren kennen. Als hij mij nu ziet, fleurt hij helemaal op.”

Risico

Voor Vijay speelt mee dat zijn vrouw ook in de zorg werkt. „Als ik zo dicht bij een besmettingshaard zou werken, mag zij niet werken.” Denise wil voor haar klanten geen risico lopen corona over te brengen. „Niet dat ik bang ben voor mezelf. Een paar maanden geleden zou het mij niet hebben uitgemaakt, omdat mijn salon toen toch gesloten was. Nu kan ik het niet maken.”

Ook Lisanne ziet zich niet snel weer naar Groenhoven gaan, al houdt ze de deur op een kier. „Ik werk nu op Overrhyn. Als Topaz zegt dat ik daar naartoe moet, ga ik. Maar ik kan dan niet ook in Overrhyn werken.”

Marieta Kroft